

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 311973
Datum vergadering: 15 maart 2022
Datum voorstel: 1 februari 2022
Nummer: 10 A
Onderwerp: Uitwerking regionale samenwerking Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang

Voorgesteld raadsbesluit

1. De Visie Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang Regio Almelo vast te stellen.
2. Het college van B&W toestemming te verlenen om, conform artikel 1 lid 2 van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen, de Centrumgemeenteregeling Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang regio Almelo 2022-2026 aan te gaan;
3. Kennis te nemen van de Dienstverleningsovereenkomst bij de Centrumgemeenteregeling Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang regio Almelo 2022-2026 en van het Convenant Samenwerken aan beschermd wonen, opvang en zorg Twente 2022

Samenvatting van het voorstel

Gemeenten moeten een regiovisie voor Beschermd Wonen (BW) en Maatschappelijke Opvang (MO) hebben en afspraken vastleggen over regionale samenwerking. Met de Visie Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang Regio Almelo voldoen de zes samenwerkende gemeenten in de regio Almelo (waaronder Tubbergen) aan de landelijke afspraken over opdrachtgeverschap en regionale samenwerking zoals bepaald door de VNG. In aanvulling hierop geven de Centrumgemeenteregeling BW/MO Regio Almelo met de bijbehorende Dienstverleningsovereenkomst en het Convenant Samenwerken aan BW, MO en zorg Twente duidelijkheid over de zakelijke afspraken tussen gemeenten op het gebied van BW en MO.

Aanleiding voor dit voorstel

Beschermd wonen en maatschappelijke opvang

Beschermd Wonen (BW) en Maatschappelijke Opvang (MO) zijn centrumgemeentetaken die Almelo uitvoert voor de regio bestaande uit: Almelo, Hellendoorn, Rijssen-Holten, Tubbergen, Twenterand en Wierden. De kaders hiervoor zijn vastgelegd in de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo 2015) en in bestuurlijke afspraken tussen het Rijk en de VNG. Het Rijk is per 1-1-2022 een traject gestart om de verantwoordelijkheid voor BW naar alle gemeenten afzonderlijk door te decentraliseren. De rijksbijdrage BW wordt daarbij vanaf 1-1-2023 in een periode van 10 jaar herverdeeld over het land en doorgedecentraliseerd naar alle gemeenten. MO wordt mogelijk later doorgedecentraliseerd; hierover is landelijk nog geen besluit genomen.

Ter vervanging van de landelijke bestuurlijke afspraken heeft de VNG de Norm voor Opdrachtgeverschap BW en MO (NvO BW/MO) vastgesteld. Hierin is geregeld dat er een vorm van regionale samenwerking voor BW moet blijven. Omdat het een gespecialiseerde vorm van zorg betreft die voor een gemeente lastig alleen te organiseren is. Gevolg van deze landelijke besluitvorming is dat we samen met de centrumgemeente en andere regiogemeenten onze samenwerkingsafspraken op een nieuwe manier moeten vastleggen.

Huidige samenwerkingsafspraken

Bij de start van de Wmo 2015 hebben alle 14 Twentse gemeenten gezamenlijk het Convenant Samenwerken aan beschermd wonen, opvang en zorg Twente 2015 (verder te noemen het Twents convenant 2015) vastgesteld. Hierin zijn afspraken vastgelegd over de realisatie van BW en MO in Twente. Ook de verantwoordelijkheden van de centrumgemeenten Enschede en Almelo en hun afstemming met de regiogemeenten stonden hierin beschreven. In de loop van de tijd is het zwaartepunt van de samenwerking echter verschoven van Twents niveau naar de regio's rond Enschede en Almelo. De centrumgemeenten werken goed samen en stemmen nog wel regelmatig af, maar de regio's Enschede en Almelo functioneren steeds meer als 2 zelfstandige regio's. Dit terwijl het Twents convenant 2015 nog uitgaat van één Twentse aanpak.

Om de eigen visie op en werkwijze voor BW en MO in de regio Almelo vast te leggen hebben de colleges van de 6 samenwerkende gemeenten in onze regio daarom in het najaar van 2020 het 'Regioplan

beschermd wonen en maatschappelijke opvang 2020-2023 Regio Almelo' vastgesteld. Dit plan hebben wij u destijds ter informatie toegezonden. In dit plan is, naast de visie en werkwijze, ook de afspraak vastgelegd dat de 6 gemeenten óver de decentralisatiedatum heen samen zouden blijven werken en dat de gemeente Almelo hierbij zou blijven optreden als centrumgemeente voor BW en MO.

Gevolg van de Norm voor Opdrachtgeverschap BW/MO

Omdat de VNG landelijk de bestuurlijke afspraken over BW vervangen heeft door de NvO BW/MO, moeten wij de regionale samenwerking met ingang van dit jaar regelen volgens die NvO. Hierbij hebben de zes colleges er nadrukkelijk voor gekozen om de huidige werkwijze voort te zetten en de vernieuwde samenwerkingsafspraken zo licht mogelijk te houden. Dus wél goede informatie-uitwisseling en samenwerking tussen de 6 gemeenten, maar geen bureaucratische organisatie opbouwen. Dit is dan ook het uitgangspunt van de voorstellen die wij doen voor de vormgeving van de regionale samenwerking voor BW en MO in de komende jaren.

Vernieuwde samenwerkingsafspraken

Op basis van de uitgangspunten uit het regioplan en de regionale ontwikkelingen kiezen de 6 samenwerkende gemeenten ervoor om voor BW en MO te blijven werken met afspraken op 2 niveaus:

1. Specifieke afspraken met de 6 samenwerkende gemeenten binnen de regio Almelo.
2. Algemene afspraken met de 14 gemeenten op Twentse schaal

De afspraken zijn vastgelegd in vier documenten.

De Visie Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang Regio Almelo.

Deze visie komt uit het hiervoor genoemde regioplan en is destijds tot stand gekomen in afstemming met zorgaanbieders en adviesraden. Om te voldoen aan de NvO BW/MO is het wenselijk om deze visie te laten vaststellen door de 6 gemeenteraden in de regio Almelo.

De visie heeft als uitgangspunt:

Noodzakelijke zorg wordt zo dicht mogelijk bij huis of thuis geboden, met aandacht voor competentie, autonomie en betrokkenheid van kwetsbare inwoners en is gericht op behoud of herstel van hun zelfstandigheid

De Centrumgemeenteregeling en de bijbehorende Dienstverleningsovereenkomst (dvo)

Het college kiest ervoor om de samenwerking voor BW en MO in de regio Almelo te regelen via een centrumgemeenteregeling onder de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (Wgr). Voor samenwerking tussen overheden zoals gemeenten heeft de wetgever de Wgr in het leven geroepen. En binnen de Wgr is de centrumgemeenteregeling juridisch één van de lichtste vormen van samenwerking, waarbij geen nieuwe organisatie of rechtspersoon hoeft te worden ingesteld. In dit kader heeft het college de Centrumgemeenteregeling Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang regio Almelo 2022-2026 met bijbehorende Dienstverleningsovereenkomst opgesteld. Verzoek aan de gemeenteraad is om, met kennisneming van deze documenten, het college toestemming te verlenen voor het aangaan van een gemeenschappelijke regeling onder de Wgr in de vorm van een centrumgemeenteregeling.

Het Convenant Samenwerken aan beschermd wonen, opvang en zorg Twente 2022.

Tenslotte heeft het college dit convenant in overleg met alle gemeenten in Twente vastgesteld. Hierin is een beperkt aantal afspraken tussen alle 14 Twentse gemeenten opgenomen. Dit betreft alleen onderwerpen waarvoor samenwerking op Twents niveau gewenst is, namelijk de samenwerking rond BW en MO met alle woningcorporaties in Twente en de vrouwenopvang en aanpak huiselijk geweld. Voor deze laatstgenoemde onderwerpen blijft Enschede nog steeds centrumgemeente voor heel Twente.

Dit vernieuwde convenant op Twents niveau komt in de plaats van het Twents convenant 2015. Het is beperkter in omvang, omdat de nadruk van de samenwerking voor BW en MO verschuift van Twents niveau naar de regio Almelo. Het is een bevoegdheid van het college om een dergelijk convenant aan te gaan. Maar om uw raad goed te informeren over alle vernieuwde samenwerkingsafspraken rond BW en MO in onze regio wordt het Convenant Samenwerken aan beschermd wonen, opvang en zorg Twente 2022 ter informatie aangeboden.

Beoogd resultaat van te nemen voorstel

Het beoogde effect van Beschermd Wonen (BW) en Maatschappelijke Opvang (MO) is om inwoners in een (psychisch) kwetsbare periode in hun leven tijdelijk te ondersteunen bij het dagelijks leven, het wonen en maatschappelijk functioneren met als uiteindelijk doel dat zij dit op termijn weer (meer) zelfstandig kunnen.

Het beoogde resultaat van dit voorstel is om samenwerkingsafspraken vast te kunnen leggen conform

gestelde eisen uit de NvO, met als doel dat we de taken en verantwoordelijkheden van de gemeenten in onze regio hierbij goed regelen. Vanuit een zelfde visie en een gezamenlijke verantwoordelijkheid om BW en MO vorm te geven in onze regio. Waarbij Almelo blijft optreden als centrumgemeente voor de regio. Met kaders en afspraken op Twents niveau waar dit wenselijk is om inwoners zo goed mogelijk te ondersteunen.

Argumentatie

1.1 De Visie Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang Regio Almelo biedt een gezamenlijk kader voor de samenwerking op het gebied van BW en MO in de regio Almelo.

De gezamenlijke visie op BW en MO biedt de 6 samenwerkende gemeenten een kader. Dit is voor de gemeente Tubbergen van belang in de opdracht aan Almelo als centrumgemeente bij de realisatie van BW en MO voor de inwoners van onze regio. Daarnaast biedt het in Tubbergen en de overige 5 samenwerkende gemeenten een leidraad voor het lokale beleid.

1.2 Door de Visie Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang Regio Almelo vast te laten stellen door de gemeenteraad voldoen we aan de NvO BW/MO

De VNG heeft in 2020 de NvO BW/MO vastgesteld. Hierin staat dat de gemeenteraden de visie op BW en MO dienen vast te stellen. Onze visie is in 2020 vastgesteld door de colleges van de 6 samenwerkende gemeenten. De gemeenteraden zijn toen geïnformeerd. Door nu de visie ook door de gemeenteraad vast te laten stellen voldoen we aan het gestelde eisen in de NvO BW/MO.

2.1 Door het verlenen van toestemming voor het aangaan van de Centrumgemeenteregeling Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang regio Almelo 2022-2026 kan BW- en MO-zorg de komende jaren goed geregeld worden voor onze inwoners

Het is in het belang van de inwoners van Tubbergen om BW- en MO-zorg in samenwerking met Almelo en de andere vier regiogemeenten te regelen. Ten eerste omdat dit gespecialiseerde vormen van zorg betreft, waarbij het onmogelijk is om als gemeente alleen een volledig passend zorgaanbod te regelen. Een regionale aanpak van BW en MO biedt goede mogelijkheden om gebruik te maken van de infrastructuur die we regionaal hebben om deze in Tubbergen kleine kwetsbare groep inwoners van kwalitatief goede ondersteuning te voorzien. Daarbij nemen we de verantwoordelijkheid om waar mogelijk de inwoners in hun eigen omgeving van passende ondersteuning te bieden.

Door de regionale samenwerkingsafspraken voor BW en MO vast te leggen in een centrumgemeenteregeling kiezen we voor een juridisch sluitende, maar zo licht mogelijke vorm van intergemeentelijke samenwerking.

Hierbij dient te worden opgemerkt dat de Wgr voorschrijft dat het college de gemeenteraad om toestemming moet vragen voor het aangaan van een gemeenschappelijke regeling zoals een centrumgemeenteregeling. Deze toestemming mag volgens artikel 1 lid 2 van de Wgr echter alleen worden onthouden wanneer er sprake is van strijdigheid met het recht of het algemeen belang.

Alternatieven

Om te voldoen aan de NvO BW-MO moeten we als regio vastleggen hoe we de samenwerking aan deze vormen van ondersteuning zakelijk regelen. We zouden daarbij kunnen kiezen voor een andere juridische vorm van samenwerking dan de centrumgemeenteregeling onder de Wgr. Met de keuze voor een centrumgemeenteregeling onder de Wgr wordt echter uitwerking gegeven aan de wens van de stuurgroep centrumgemeentetaken om de samenwerkingsvorm zo licht mogelijk te houden.

Ook is het mogelijk te kiezen voor een inhoudelijk andere samenwerking waarbij Almelo na de decentralisatie niet meer als centrumgemeente voor BW op zou treden. Tubbergen heeft echter met de 4 andere regiogemeenten Almelo verzocht om dit wél te doen. Het college heeft de intentie hiertoe al uitgesproken in het in 2020 vastgestelde regioplan.

Externe communicatie

Na afronding besluitvorming in alle gemeenten een persbericht en persgesprek.

Financiële paragraaf

Door het aangaan van de Centrumgemeenteregeling Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang regio Almelo 2022-2026 en het Convenant Samenwerken aan beschermd wonen, opvang en zorg Twente 2022 accepteert Tubbergen dat Almelo voor meerdere jaren de rol van centrumgemeente in de regio invult. De uitvoering van BW en MO wordt door de gemeente Almelo in 2022 bekostigd uit de centrumgemeentemiddelen. Voor MO geldt dit na 2022 nog steeds.

Vanaf 2023 wordt het rijksbudget voor BW echter in stappen doorgedecentraliseerd naar alle gemeenten apart. In de centrumgemeenteregeling is bepaald dat de gemeenten Almelo, Hellendoorn, Rijssen-Holtten,

Twenterand, Tubbergen en Wierden het rijksbudget BW gezamenlijk blijven inzetten. Hierdoor blijft er ook financieel voor meerdere jaren een breder draagvlak voor BW. Met het aangaan van de Centrumgemeenteregeling Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang regio Almelo 2022-2026 wordt dus geregeld dat de kosten voor BW en MO in de 6 samenwerkende gemeenten in ieder geval tot en met 2026 gezamenlijk worden gedragen. Uitgangspunt is hierbij om de taken voor BW en MO binnen het rijksbudget te blijven uitvoeren.

In de Centrumgemeenteregeling en de dvo zijn afspraken gemaakt over de wijze van verrekening op basis van verbruik. Als ook over de terugbetaling van niet bestede middelen van de centrumgemeente aan de regiogemeenten. Als ook over de beschikbaarheid van middelen ter behoeve van lokale innovatie en doorontwikkeling, in lijn met de doordecentralisatie.

Uitvoering

Na verlening van toestemming door de raad voor het aangaan van de Centrumgemeenteregeling dient het college deze regeling nog definitief vast te stellen. In deze periode vindt de hiervoor geschetste besluitvorming ook plaats in Almelo en de andere regiogemeenten. Als het besluitvormingsproces in alle gemeenten is afgerond, worden de overeengekomen stukken ondertekend, waarna de Stuurgroep centrumgemeentetaken regio Almelo, bestaande uit de portefeuillehouders zorg van de 6 samenwerkende gemeenten, toeziet op de uitvoering van de gemaakte afspraken.

Evaluatie

De centrumgemeenteregeling en bijbehorende dienstverleningsovereenkomst hebben een looptijd van vier jaar en wordt elke twee jaar geëvalueerd. Mocht deze evaluatie leiden tot wezenlijke wijzigingen dan wordt uw raad hierover geïnformeerd. De Visie Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang Regio Almelo vormt daarbij het vertrekpunt zolang deze passend wordt geacht.

Harmonisatie Dinkelland-Tubbergen

Dinkelland valt onder de regio Enschede. Daar is gekozen om op vergelijkbare wijze invulling te geven aan de regionale samenwerking.

Burgemeester en wethouders van Tubbergen,

de secretaris

ing. J.L.M. Scholten

de burgemeester

Drs. Ing. W.A.M. Haverkamp - Wenker

Raadsbesluit

Datum: 15 maart 2022

Nummer: 10 B

Onderwerp: Uitwerking regionale samenwerking Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang

De raad van de gemeente Tubbergen,

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 1 februari 2022, nr. 10 A;

gelet op het advies van de raadscommissie van 8 maart 2022

besluit:

1. De Visie Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang Regio Almelo vast te stellen.
2. Het college van B&W toestemming te verlenen om, conform artikel 1 lid 2 van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen, de Centrumgemeenteregeling Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang regio Almelo 2022-2026 aan te gaan;
3. Kennis te nemen van de Dienstverleningsovereenkomst bij de Centrumgemeenteregeling Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang regio Almelo 2022-2026 en van het Convenant Samenwerken aan beschermd wonen, opvang en zorg Twente 2022

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering van 15 maart 2022

de griffier,

H.J.M.J. van Limbeek-ter Haar

de voorzitter,

Drs. Ing. W.A.M. Haverkamp - Wenker